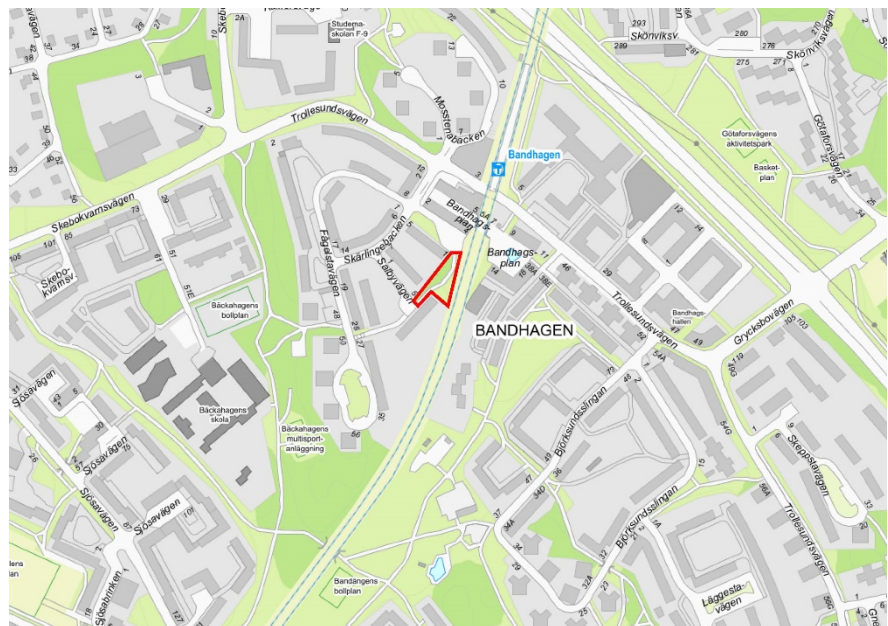

Beslut om betydande miljöpåverkan Detaljplan för område vid fastigheten Rustiken 2 i stadsdelen Bandhagen, Dp 2021-05743

Markeringen anger planområdets läge i stadsdelen

Beslut

Stadsbyggnadskontoret beslutar att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan att en miljöbedömning behöver göras. Bedömningen baseras på kriterier i miljöbedömningsförordningen 5§ och 10-13§§. Inför att planarbetet påbörjades begärdes underlag till undersökningen om betydande miljöpåverkan från kulturförvaltningen, miljöförvaltningen och Storstockholms brandförsvär. Dessa tillsammans med de utredningar som tagits fram, och de synpunkter som kommit in under planprocessen ligger till grund för stadsbyggnadskontorets bedömning. Inför att beslutet om undersökning av betydande miljöpåverkan ska fattas har ytterligare underlag begärts in, då detaljplanen klassas som ett sådant MKB-projekt som avses i 4 kap. 34 § PBL. Kompletterande underlag begärdes 12 mars 2025.

Naturvärden

Planförslaget innebär att naturmark tas i anspråk, vilket påverkar ekologiska värden. Ett antal mindre träd kommer att behöva tas ner till förmån av byggnaden och gångvägen. Av de inventerade träden bedöms fyra träd ha bevarandevärde med sina naturvärden. Två av dessa måste avverkas för att möjliggöra genomförandet av detaljplanen. De två naturvärdesträd som bevaras utgörs av tallar och står på allmän platsmark.

Kulturvärden

Planförslaget bedöms inte påverka kulturhistoriska värden på ett sådant sätt att det medför en betydande miljöpåverkan. Ett genomförande av förslaget kommer att förändra platsens karaktär och funktion. Stadsbyggnadskontorets bedömning är att den negativa påverkan som sker på kulturmiljön genom exploatering inte är sådan att den kan bedömas som betydande. Det positiva tillskottet av bostäder i ett centralt och kollektivtrafiknära läge i Bandhagen bedöms därmed väga tyngre i avvägningen mellan dessa två intressen.

Bandhagen utgör ett av de främsta exemplen på den tidiga tunnelbanestadens utformning. Stadsplanen bygger på idén om grannskapsenheter, dels genom planering av bebyggelsen i rumsbildande halvslutna kvarter, dels genom etablerande av ett centrumtorg där den kommersiella och sociala servicen samlas. Möjligheten att fortsatt avläsa och uppleva de värden som området

representerar bedöms inte påverkas nämnvärt av föreslagen utveckling.

Den föreslagna byggnadsskalan är något högre än de befintliga lamellhusen i direkt anslutning till området men följer den etablerade stadsbyggnadsprincipen för tunnelbanestaden. Enligt denna placeras högre byggnader centralt och skalan trappas successivt ner längre bort från centrum. Förslagets volym och skala anpassas i första hand till den senaste årsringen av bebyggelse som redan har etablerats kring Bandhagens centrum. Den föreslagna byggnadens påverkan på stadsbilden har analyserats från olika siktlinjer och bedöms sammantaget inte medföra negativa konsekvenser sett till påverkan på stads- och landskapsbild.

Risker för människors hälsa och miljö

Närheten till spårområdet innebär risker vid eventuell urspårning. Avgörande faktorer för att minska risken är avståndet från spårmitt och höjdskillnad från ett eventuellt urspårat tåg. Byggnaden har därför placerats, utformats och reglerats med hänsyn till de faktorerna.

Enligt riskutredningen är beräknad individrisk acceptabelt låg för byggnader placerade ca 6,5 meter från närmaste spårmitt om det anordnas så att höjdskillnad mellan spårområde och byggnad är liten ($< 0,5$ meter). Om höjdskillnaden är upp till ca 1 meter är individrisken acceptabelt låg vid ett avstånd om ca 8 meter från spårmitt, och om höjdskillnaden är ca 2 meter är individrisken acceptabelt låg vid ett avstånd om ca 8,5 meter från spårmitt.

Byggnaden närmast tunnelbanan placeras minst 8 meter från det spår (spårmitt) som ligger närmast fastigheten och det anordnas så att negativ höjdskillnad mellan spårområde och byggnaden är liten ($< 0,5$ meter), det vill säga att den fasad som vetter mot spåret hamnar på liknande eller högre plushöjd som spårområdet.

Utstickande delar i loftgång placeras på en höjd över mark som ligger högre än höjden på en tunnelbanevagn så att det inte träffas vid en eventuell urspårning. I samband med en urspårning förväntas tunnelbanevagnarnas hjul sjunka ner i det översta jordlagret, vilket kommer att resultera att tågets effektiva höjd över marknivån kommer som högst vara 2,8 meter. Genom att placera bärverket till loftgångarna på en höjd som överstiger 2,8 meter bedöms detta vara tillräckligt för direkt påverkan vid urspårning av tunnelbanetåg.

Tillkommande bebyggelse bedöms endast marginellt påverka samhällsrisken för förare och resenärer då den framräknade sannolikheten för urspårning och kollision med byggnad är låg.

Placeringen ligger också i nära anslutning till tunnelbanestationen vilket gör att hastigheterna här är lägre än på resterande delar av sträckan. Det norrgående spåret in mot stationen är kurvad bortåt från den nya bebyggelsen, vilket betyder att vid eventuell urspårning så fortsätter tågen bort från den tillkommande bebyggelsen. Individrisken ligger inom vad som brukar anges som acceptabel risk. Individrisken är ungefär den samma för samtliga platser med liknande förhållanden inom tunnelbanespårens sträckning. Om en bergsknalle ligger på, eller närmare än, 8 meters avstånd från ett spår utan kurvatur är alltså individrisken densamma, eller markant högre. Söder om aktuell byggnad finns det en bergknalle som dels ligger närmare spårmiten än huset, men som även kommer att fungera som barriär för att förhindra en ”frontalkollision” mellan husgaveln och ett urspårat tunnelbanetåg.

Både den beräknade individrisken och samhällsrisken bedöms vara acceptabelt låg enligt ALARP.

Bullerriktvärden inom detaljplanen överskrider inte med föreslagen planlösning

Sammanvägd bedömning

Förslaget kräver inga åtgärder utöver normal miljöanpassning. De förändringar som planeras ligger i linje med förväntad stadsutveckling på platsen och medför inga långvariga eller oåterkalleliga skador på miljö eller kulturvärden. Påverkan är av begränsad omfattning och hanteras genom planens bestämmelser. Det bedöms inte uppstå komplexa eller kumulativa effekter som skulle kunna leda till svåröverskådliga konsekvenser.

Planförslaget överensstämmer med gällande översiktsplan och den planerade markanvändningen bedöms inte medföra betydande påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Karin Stenqvist
Enhetschef

Ella Rydmark
Stadsplanerare